

primjenjuje - u ostalim oblastima nalazimo se u znatnom zaostatku. U našoj Republici do sada nije bilo organizovanog i sistematskog naučno-istraživačkog rada u geodeziji i fotogrametriji. Geodetska djelatnost je najvećim dijelom koncentrisana u službama i radnim organizacijama koje nemaju dovoljno sredstava, a niti mogućnosti, za naučni rad. Pored toga, kod nas ne postoji nikakva institucija koja bi se bavila proučavanjem i uvođenjem novih metoda rada i instrumenata u tekućoj praksi. Zbog toga smatramo, da bi relativno povoljno stanje koje trenutno vlada u našoj struci trebalo iskoristiti za ovladavanje i unapredjivanje postojećih tehnoloških postupaka u pojedinim oblastima geodetske djelatnosti. Time bi se osposobili da u dogledno vrijeme možemo izaći i na međunarodno tržište geodetskih usluga, jer bi dobili ne samo u konkurentnosti nego bi se vidno povećala i brzina izvršenja pojedinih zadataka što je za savremene tehničke potrebe takodje od velikog značaja.

Ing. Š.Krnić

IZVJEŠTAJ I ZAKLJUČCI SA SAVJETOVANJA O SNIMANJU I EVIDENTIRANJU PODZEMNIH KOMUNALNIH INSTALACIJA I OBJEKATA

Dana 19., 20. i 21.X 1967.godine održano je u Splitu savjetovanje na temu "Snimanje i evidentiranje podzemnih komunalnih instalacija i objekata" u organizaciji Saveza geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije.

Savjetovanju je prisustvovalo oko 250 predstavnika gradskih, republičkih i saveznih organa uprave, nadležnih za geodetske poslove, zatim veliki broj predstavnika komunalnih službi u komunama kao i profesori sa viših i visokih škola u zemlji i kao gosti predstavnici Poljske, Čehoslovačke i Bugarske.

Savjetovanje je otvorio p.predsjednik Saveza GIG-a Jugoslavije drug Buder Ing.Ivan, a prisutne je pozdravio kao pokrovitelj savjetovanja predsjednik Gradskog vijeća drug Miličić Ing.Jakše. Savjetovanje takodje pozdravlja i direktor Saveza geodetske uprave drug Blagojević Vaso i upućuje iskrene čestitke i uspjeh u radu ovoga savjetovanja. Takodje su pozdravili i zaželjeli uspjeh u radu savjetovanja pukovnik geodetske službe i načelnik VGI JNA drug Jordan Stosić, zatim profesor Dr.Ing.Vaclav Krumphanzl- Praga - Čehoslovačka, prof.Dr. Ing.Jerzy Gomoliszewski - Krakowie - Poljska i direktor geodetske uprave Bugarske drug Ing.Krstev Angelijev, kao i drugi gosti.

Po završenom svečanom otvaranju savjetovanja pristupilo se radnom dijelu savjetovanja gdje su podneseni glavni referati i koreferati.

Glavni referat je podnio drug Jože Senčor sa saradnicima, direktor Gradskog geodetskog zavoda u Ljubljani sa temom "Mreže komunalnih vodova, snimanje i evidencija".

Koreferat "O potrebnim propisima za regulisanje premjera podzemnih instalacija" podnio je Drago Mijušković - Savezna geodetska uprava - Beograd.

Koreferat "Stručno osposobljavanje kadrova za snimanje i evidentiranje komunalnih vodova i objekata" podnio je prof.Ing. Alojz Podpečan.

Koreferat "Traženje skrivenih - nepoznatih - komunalnih vodova" podnio je Vladimir Sokolov, dipl.elektro inženjer.

Koreferat "Katastar komunalnih uređjaja i mogućnosti njihove izrade u Zagrebu", podnio je asistent Geodetskog fakulteta u Zagrebu drug Paško Lovrić, dipl.ing.

Koreferat "Katastar podzemnih komunalnih instalacija i objekata u Beogradu", podnio je drug Milorad Krasojević, dipl.ing.

Koreferat "Neka iskustva na izradi evidencije o podzemnim komunalnim instalacijama i objektima grada Subotice" podnio je drug Marko Gostović, dipl. ing. geodezije.

Kao prilog radu savjetovanja dati su još koreferati iz Čehoslovačke, Poljske i Bugarske gdje je uglavnom iznesena problematika i sadržaj snimanja podzemnih instalacija i objekata u navedenim zemljama. U diskusiji koja je uslijedila ukazano je na neophodnost i hitnu intervenciju da se na tom polju poduzmu odgovarajuće mjere. Svi diskutanti bili su jednoglasni da je predmet ivotentiranja i snimanja podzemnih instalacija neophodan i da su geodetski stručnjaci ti koji su u stanju da prikupe i vode potpunu evidenciju svih podzemnih instalacija i objekata.

Kako se u većim gradovima, naseljima i industrijskim objektima potreba za svim evidentiranjem još mnogo ranije ukazala, to je veći broj diskutantata iznosio svoja iskustva, način rada i poteškoće na koje su nailazili prilikom evidentiranja podzemnih instalacija i objekata.

Na kraju diskusije usvojeni su slijedeći zaključci i preporuke:

1. U gradovima, naseljenim mjestima i industrijskim kombinatima sve je veći broj podzemnih komunalnih i drugih mreža (vodovoda, kanalizacije, plinovoda, toplovoda, razvoda električne energije, TT saobraćaja) i objekata koji prate ove mreže ili su oni posebni kao metroi, podzemni prolazi, podzemne garaže i sl. U ove mreže, uređaje i objekte uložena su ogromna finansijska sredstva naše zajednice.
2. Naši dosadašnji propisi o premjeru i katastru zemljišta i prateći geodetsko-tehnički propisi regulišu pitanja premjera topografskih oblika i predmeta na površini zemlje; ali ne postoje propisi za snimanje i izradu odgovarajućih planova na kojima bi bile skupno predstavljene podzemne mreže, uređaji i objekti.

3. O potrebi za skupnim prikazivanjem podzemnih komunalnih i drugih mreža i objekata ukazivano je u stručnim krugovima, preko dnevne štampe, u našim i stranim stručnim časopisima, a naročito na to ukazuje svakodnevna praksa.
4. Na zahtjev nekih opštinskih skupština ili komunalnih i drugih radnih organizacija u nekim našim gradovima pristupilo se snimanju i registraciji podzemnih komunalnih i drugih mreža, objekata i uređajaja. Medjutim, u nedostatku opštih i tehničkih propisa ovi poslovi se izvode na različite načine.
5. Da bi se otklonili problemi i poteškoće i zaveo red i u ovoj oblasti rada, Savjetovanje smatra da je potrebno predložiti nadležnim zakonodavnim organima donošenje odgovarajućih materijalnih propisa sa kojima bi se regulisala neriješena pitanja potrebna za uspješno izvršenje premjera i registracije podzemnih mreža, objekata i uređajaja.
6. Savjetovanje smatra da bi trebalo predvidjeti:
  - a) Da se u geodetski premjer ili obnovu premjera uključi i geodetsko snimanje podzemnih mreža i njihovo skupno prikazivanje na geodetskim situacionim planovima sa ostalim detaljem na površini zemlje. Na taj način bi se dobila jedinstvena predstava o tim mrežama, objektima i uređajajima i topografskim oblicima i predmetima na površini zemlje.
  - b) Da se u gradovima gdje je izvršen premjer pristupi snimanju i evidentiranju postojećih podzemnih instalacija.
  - c) Da u održavanje premjera treba uključiti geodetsko snimanje postojećih podzemnih mreža i ostalog što nije bilo snimljeno prilikom prvobitnog premjera, kao i redovno provodjenje na planovima svih novonastalih promjena odnosno naknadno ugrađenih mreža i objekata.
7. U cilju obezbjedjenja jedinstvenosti i jednoobraznosti u tačnosti, načinu snimanja i prikazivanja u geodetskim situacionim planovima i elaboratu, a time i ekonomičnosti

u radu kao i lakšeg snalaženja pri korišćenju podataka od strane raznih interesenata. potrebno bi bilo donijeti i tehničke propise o premjeru i registraciji podzemnih mreža i objekata koji bi važili za cijelu našu zemlju.

8. U elaborate snimanja i geodetske situacione planove mogu se unositi i podaci potrebni za katastar podzemnih instalacija u koliko se takav zahtjev postavi.
9. Da se u nastavnim planovima i programima geodetskih škola i fakulteta predvidi i nastava iz oblasti snimanja, registracije i katastra podzemnih mreža i ostalog.
10. S obzirom na upotrebu različitih stručnih naziva vezanih za problematiku snimanja i registraciju komunalnih i drugih mreža i ostalog, predlaže se da se usvoje najpogodniji i jedinstveni nazivi u duhu naših jezika.
11. Da je obzirom na karakter podataka, koji su predmet registracije, potrebno predvidjeti odgovarajući način njihovog arhiviranja.
12. Sa ovom problematikom treba upoznati nadležne organe uprave a posebno Stalnu konferenciju gradova i zamoliti je da podrži i pruži pomoć za sprovođenje ovih zaključaka.

VIJESTI IZ PODRUŽNICA

SARAJEVO

Neka veća aktivnost ove podružnice nije postojala iz razloga što je većina drugova bila na terenu. Predstojeći zimski period, kada je članstvo u Sarajevu, biće ispunjen većom aktivnošću.

Poslove oko organizacije geodetske službe u komuni, i oko organizacije predstojećeg kongresa GIG-a Jugoslavije, najvećim